

PARTSSAMMENSATT TVISTENEMND

Twist om inngåelse av tilpasningsavtale for politiet

Den 15. januar 2024 ble den partssammensatte tvistenemnda satt i Politidirektoratets lokaler i Oslo til behandling av tvistesak om tilpasningsavtale for politiet etter hovedavtalen i staten. Parter i tvisten er Politidirektoratet som arbeidsgiver og virksomhetens representanter for hovedsammenslutningene i staten.

Nemndas sammensetning

Nemnda er oppnevnt i samsvar med hovedavtalen i staten § 10, og er sammensatt slik:

Leder:

Advokat Ingeborg Moen Borgerud

Oppnevnt av organisasjonene:

Generalsekretær Per Erik Ommundsen

Styremedlem NTL Landsforening Politietaten, Djenan Saldo

Sektoransvarlig Parat Stat, Truls Bjørhei

Seksjonssjef Are Andersen Skjold-Frykholm

Oppnevnt av arbeidsgiver:

Politimester Johan Brekke

Visepolitimester Geir Johan Solem

Avdelingsdirektør Modolf Haraldseid

Seksjonssjef Kristine Langkaas

Sekretær:

Seniorrådgiver Mats Caspar Sæterbø og Victor Valaker

Det fremkom ingen innsigelser mot nemndas habilitet.

Bakgrunn

Ny hovedavtale i staten trådte i kraft 1. januar 2023 og gjelder til og med 31. desember 2025. Det fremgår av hovedavtalen § 8, at partene i den enkelte virksomhet skal inngå en tilpasningsavtale som er tilpasset virksomhetens og de ansatte behov. Det skal legges vekt på ordninger som gir de ansatte, gjennom deres organisasjoner, muligheter for reell medbestemmelse på de forskjellige nivåer i virksomheten og slik at de får delta så tidlig som praktisk mulig.

Saken gjelder avgjørelse av twist mellom Politidirektoratet som arbeidsgiver og hovedsammenslutningene som har medlemmer i virksomheten, i forbindelse med inngåelse av tilpasningsavtale for politiet i henhold til hovedavtalen i staten kapittel 2.

Det er avholdt møter mellom partene 27. mars, 24. april, 5. mai og 26. mai 2023 uten at partene kom til enighet på alle punkter.

Organisasjonene har fremmet forslag til tilpasningsavtale til hovedavtalen § 37. Forslaget lyder:

«Partene er enige om at det må tas særlige hensyn til tillitsvalgte som arbeider i turnusordninger slik at også disse kan utøve medbestemmelse på vegne av sine medlemmer. Ved planlegging og gjennomføring av møter i regi av arbeidsgiver, skal det tas hensyn til den samlede belastning for de tillitsvalgte.»

I stedet for ny bestemmelse til § 37 foreslo arbeidsgiver følgende tekst, som ny tilpasningsavtale til hovedavtalen § 8:

«Partene skal ved tjenestepanlegging og ved planlegging ta særlig hensyn til tillitsvalgte som arbeider i turnus slik at organisasjonene kan utøve medbestemmelse på møter som har hjemmel i Hovedavtalens Del 1.»

Organisasjonene sto samlet bak forslaget om tilpasningsavtale til § 37. I e-post av 30. juni 2023 ble det opplyst at arbeidsgiver ikke ville utarbeide et nytt forslag til tilpasningsavtale. Etter en e-postutveksling mellom arbeidsgiver og organisasjonene ga arbeidsgiver organisasjonene en siste frist til 25. august 2023 med å gi tilbakemelding på arbeidsgivers siste forslag.

Partene ble enige om å bringe saken inn for partssammensatt nemnd i samsvar med hovedavtalen i staten § 10. Partene var videre enige om at advokat Ingeborg Moen Borgerud oppnevnes som nøytral leder. Hver av partene oppnevnte deretter representanter til nemnda.

Under saksforberedelsen for nemnda ble det bestemt at partene skulle inngi et skriftlig innlegg, og at partene i fellesskap skulle utarbeide et faktisk sammendrag av de relevante dokumentene i saken.

Protokoll fra møtet 15. januar 2024

Partene har innsendt skriftlige innlegg til nemnda den 4. januar 2024. I møtet 15. januar 2024 hadde partene muntlige innlegg. Representantene fra organisasjonene fikk ordet først, og tok ordet etter avtalt rekkefølge:

- Bente Elisabeth Bugge fikk ordet på vegne av Politiets Fellesforbund
- Anne Woldmo fikk ordet på vegne av Politiakademikerne
- Martin Alexander Simonsen fikk ordet på vegne av NTL Politiet
- Einar Tolo-Kaldhol fikk ordet på vegne av Parat
- Frode Aarum fikk deretter ordet på vegne av arbeidsgiver

Nemndsmedlemmene stilte spørsmål til partsrepresentantene. Partene fikk avslutningsvis anledning til å knytte merknader til hverandres innlegg, men frafalt dette.

Før møtet med partsrepresentantene ble avsluttet opplyste lederen for nemnda at nemnda vil prioritere arbeidet, men at det ikke kan sies noe sikkert om når avgjørelsen vil foreligge.

Nemnda hadde deretter rådslaging og vurdering uten andre til stede, og ble enige om nemndas videre arbeid.

Organisasjonene har i det vesentlige gjort gjeldende

Organisasjonene har fremsatt et felles krav til tilpasningsavtale til § 37, om vilkår for tillitsvalgte i turnus:

«§ 37 Partene er enige om at det må tas særlige hensyn til tillitsvalgte som arbeider i turnusordninger slik at også disse kan utøve medbestemmelse på vegne av sine medlemmer. Ved planlegging og gjennomføring av møter i regi av arbeidsgiver, skal det tas hensyn til den samlede belastning for tillitsvalgte»

Det er samtidig bekreftet at dette er det eneste kravet som gjenstår, implisitt at andre krav som ikke er innfridd i forhandlingene, frafalles.

Organisasjonene viser til at hovedavtalen i staten for perioden 1. januar 2023 til 31. desember 2025 skiller seg vesentlig fra tidligere hovedavtaler, ved at reglene om inngåelse av virksomhetens tilpasningsavtale har fått et eget kapittel, kapittel 2.

Trepartssamarbeidet står sterkt i Norge, og partene på overordnet nivå er blitt enige om viktigheten av en tilpasningsavtale til hovedavtalen som er tilpasset den enkelte virksomhet, jf. at hver virksomhet er unik og krever sine tilpasninger for at medbestemmelsen skal være reell. Det er blant annet vist til regjeringen.no hvor følgende fremgår:

«I den nye avtala er det blant anna gjort endringar i reglane som gjeld for lokale avtaler om medverknad (tilpasningsavtalen). Statlege verksemdar skal ha ei tilpasningsavtale som er tilpassa verksemda, og endringane framhevar viktigheita av slike avtala»

Organisasjonene viser til at politiet er en beredskapsorganisasjon med vakt 24/7, og mange arbeidstakere med ulike vakt- og skiftordninger. Dette medfører at tillitsvalgte, som skal utøve medbestemmelsen på vegne av de ansatte, også arbeider i ulike vakt- og skiftordninger.

Som oftest finner partene en akseptabel løsning lokalt. Organisasjonene har imidlertid erfart, at det til tider tas lite hensyn til tillitsvalgte som arbeider turnus, og ikke sjelden har tillitsvalgte måtte gå direkte fra nattevakt til møter hjemlet i hovedavtalen eller gå direkte fra heldagsmøter over på vakt.

Når organisasjonenes forslag til tilpasning til hovedavtalen § 37 ses opp imot arbeidsgivers forslag til tilpasning til hovedavtalen § 8, kan det umiddelbart se ut som at det ikke er noen nevneverdige materielle forskjeller i innholdet. Etter organisasjonenes vurdering er imidlertid plasseringen av vesentlig betydning. Arbeidsgiver ønsker å plassere tilpasningen inn under *Kapittel 2 Tilpasningsavtale*. Etter organisasjonenes syn er dette egentlig ikke en tilpasning, men en stadfestelse av det materielle innholdet i hovedavtalen § 8, bare skrevet med andre ord.

Organisasjonene mener bestemmelsen hører hjemme under *kapittel 9 Regler for tjenestefri*. Ved å knytte organisasjonenes forslag til hovedavtalen § 37, blir det en reell tilpasning som vil ivareta de overordnede parters intensjoner om en tilpasningsavtale, som er tilpasset politiets virksomhet, som har en stor andel turnusarbeidende tillitsvalgte.

De lokale partene må selv finne løsninger som fungerer, men det er også et viktig poeng at partene anerkjenner viktigheten av medbestemmelse og legger til rette for at det kan ivaretas uavhengig av hvilken arbeidstidsordning den tillitsvalgte har.

Organisasjonene opplyser at rekruttering av tillitsvalgte, blant turnusarbeidende, blir stadig vanskeligere fordi det ikke legges til rette for å utøve vervet. Det tas lite hensyn til den totale

belastningen, og tillitsvalgte forteller at de innkalles til møter med så kort varsel at det er umulig å kunne følge opp. Motargumentasjonen fra arbeidsgiver er at varatillitsvalgt kan benyttes, men det er ikke alltid det bare er å overlate en sak til en vara enten pga. kompleksitet eller at saken går over tid.

Dersom organisasjonenes forslag til tilpasningsavtale til hovedavtalen § 37 legges til grunn, vil partene være forpliktet til å se helheten og totalbelastningen, og det er tilrettelagt for å oppfylle hovedavtalens formål om å skape et best mulig samarbeidsgrunnlag mellom partene på alle nivåer.

Arbeidsgiver har i det vesentlige gjort gjeldende

Arbeidsgiver er av den oppfatning at nemnda skal ta stilling til om arbeidsgivers forslag til tilpasningsavtale til hovedavtalen § 8 skal bli stående, eller om organisasjonenes forslag til tilpasningsavtale til hovedavtalen § 37 i stedet skal tas til følge.

Arbeidsgivers forslag til tilpasningsavtale til hovedavtalen 8 lyder:

«Partene skal ved tjenesteplanlegging og ved planlegging ta særlig hensyn til tillitsvalgte som arbeider i turnus slik at organisasjonene kan utøve medbestemmelse på møter som har hjemmel i Hovedavtalens Del 1.»

Arbeidsgiver har ikke blitt kontaktet om mange saker vedrørende dette temaet og er av den oppfatning at det ikke er behov for særskilt regulering av dette, men ønsker å komme organisasjonene i møte. Arbeidsgiver mener et sentralt tolkningsmoment i den sammenheng vil være tilpasningsavtalens formål slik dette er formulert i hovedavtalen § 8:

«Partene i den enkelte virksomhet skal inngå en avtale om medbestemmelse som er tilpasset virksomhetens og de ansattes behov. Det skal legges vekt på ordninger som gir de ansatte, gjennom deres organisasjoner, muligheter for reell medbestemmelse på de forskjellige nivåer i virksomheten og slik at de får delta så tidlig som praktisk mulig i beslutningsprosessen.»

Hovedavtalen er rammeverket for medbestemmelse og forutsettes å være balansert mellom partene på overordnet nivå. En tilpasningsavtale er ikke ment å forrykke eller endre denne balansen i hovedavtalen.

Arbeidsgiver viste til at politiet i dag har en svært generøs frikjøpsordning i tillegg til en godt fungerende vernetjeneste. Organisasjonenes forslag til tekst kan oppfattes å inneholde en premiss, om at tillitsvalgte i turnusordninger i dag ikke kan utøve medbestemmelse. Dette er arbeidsgiver ikke enig i, og viser til at etaten er kommet svært langt i å tjenesteplanlegge, og legge opp til kjente aktiviteter og personlige behov. Arbeidsgiver mener at det er fullt mulig å utøve medbestemmelse i kombinasjon med å jobbe skift/turnus.

Organisasjonenes forslag er foreslått tatt inn under kapittel 9 om «Regler for tjenestefri» og under § 37 om «Regler for tjenestefri på arbeidsstedet». Arbeidsgiver fremholder at den materielle betydning av organisasjonenes forslag innebærer at tillitsvalgte som arbeider i turnusordninger skal gis tjenestefri - utover det som allerede følger av § 37 – det vil si på andre tidspunkter enn når vervet faktisk utøves eller forberedes. I praksis kan dette f.eks. innebære at en tillitsvalgt kan ta fri fra nattevakt i for/etterkant av møter på dagtid, eller fra en kveldsvakt i forlengelse av tillitsvalgarbeid.

Å innvilge tjenestefri på andre tidspunkt enn når vervet faktisk utøves eller forberedes, vil medføre ulemper for både arbeidsgiver og øvrige ansatte. Tjenestefri fra arbeidet må løses ved at andre ansatte må steppe inn og utføre arbeidet for den tillitsvalgte på overtid. Dette medfører økte

kostnader for arbeidsgiver, samtidig som det gir øvrige ansatte mindre fritid og mindre forutsigbarhet.

I organisasjonenes forslag til tekst står det videre at det ved «*planlegging og gjennomføring av møter i regi av arbeidsgiver, skal det tas hensyn til den samlede belastning for de tillitsvalgte*».

Hovedavtalen inneholder allerede utførlige bestemmelser om fri fra tjenesten. Det vises til hovedavtalen §§ 37, 38, 39, 40 og 41. Dette indikerer at eksisterende regelverk allerede tilbyr en fleksibel ordning. Arbeidsgiver er av den oppfatning at bestemmelser om ytterligere tjenestefri derfor bør overlates til de sentrale parter i hovedavtalen og ikke skal fastsettes av lokale parter.

Det følger av hovedavtalen § 42 at tillitsvalgte, som deltar på møter ut over ordinær arbeidstid, godtgjøres etter hovedtariffavtalen § 2, inkludert lønnsmessige tillegg etter oppsatt tjenesteplan, men uten overtidstillegg. For tillitsvalgte i skift/turnus skal også nødvendig reisetid medregnes.

Dette viser at hovedavtalen legger opp til at tillitsvalgte må akseptere å delta på møter i regi av arbeidsgiver utenom den ordinære arbeidstiden – uten at vedkommende i tillegg skal gis tjenestefri på annet tidspunkt, enn når vervet utøves eller forberedes.

Arbeidsgiver har kommet organisasjonene i møte og foreslått en tekst som ivaretar behovet for tillitsvalgte som jobber i turnus, men samtidig forplikter alle parter. Med foreslått tekst til ny tilpasningsavtale til hovedavtalen § 8 forplikter arbeidsgiver seg til å planlegge tjenesten slik, at møter med hjemmel i hovedavtalen Del 1 faktisk blir lagt inn i arbeidsplanen, og foregår i den tillitsvalgtes alminnelige arbeidstid, og medvirker til at vervet, som tillitsvalgte i turnus, i minst mulig utstrekning medfører at arbeidet blir skadelidende. Dette vil være i tråd med intensjonen til hovedavtalen. Arbeidsgiver viser bl.a. til følgende bestemmelser:

- Hovedavtalen § 1 nr. 7 siste setning: «*Organisasjonene skal utøve sitt virke på en slik måte at arbeidets gang og virksomhetens effektivitet ikke hemmes.*»
- Hovedavtalen § 36 nr. 3 «*Tillitsvalgte må ta tilbørlig hensyn til at arbeidet i minst mulig utstrekning blir skadelidende.*»

Arbeidsgiver anfører at deres forslag er med på å sikre den tillitsvalgte en lønn, som i størst mulig grad speiler det han/hun ville mottatt dersom vedkommende ikke hadde vært tillitsvalgt. Det vises her til hovedavtalen § 42 nr. 1. Det presiseres imidlertid at selv om den tillitsvalgte uansett har krav på bibehold av lønn etter hovedtariffavtalen § 2, inkludert lønnsmessige tillegg etter oppsatt tjenesteplan, så har den tillitsvalgte ikke krav på tjenestefri utover den tid som vedkommende bruker til å utføre sitt verv. Utover å henvise til «*tjenesteplanlegging*» inneholder arbeidsgivers forslag også en oppfordring om å «*planlegge*». I dette ligger det en henstilling om at arbeidstakersiden – som likeverdig part, jf. hovedavtalen § 1 nr. 5 – også har et ansvar for å tilrettelegge for tillitsvalgte i turnus.

Arbeidsgivers forslag innebærer en forpliktelse til å samarbeide med tillitsvalgte og underrette om kjente aktiviteter som bør planlegges inn i arbeidsplanen. I tillegg må også organisasjonene planlegge egne aktiviteter, slik at praktiske ulemper av å være tillitsvalgt blir minimert. Det kan i den forbindelse være aktuelt, at f.eks. enkelte aktiviteter/møter utføres av vararepresentanter fremfor hovedtillitsvalgt, slik at tillitsvalgte får den hvilen de trenger i kombinasjon med turnustjeneste.

Det har ikke vært fremmet anførsler om at dagens tilpasningsavtale er i strid med formålet om reell medbestemmelse. Således er det vanskelig å se for seg at en eventuell videreføring av dagens avtale ikke ville oppfylt formålet med en tilpasningsavtale. De endringer som arbeidsgiver har foreslått for å imøtekomme organisasjonene kan dermed ikke anses å være i strid med formålsbetraktningene. Arbeidsgivers forslag representere endringer i organisasjonenes favør i forhold til tidligere tilpasningsavtale, og ligger således godt innenfor den balanse som bør komme til uttrykk gjennom en tilpasningsavtale.

Organisasjonenes forslag til tekst innebærer en utvidet rett til tjenestefri, enn det som følger av hovedavtalen §§ 37, 38, 39, 40 og 41. En utvidelse av denne retten bør i utgangspunktet følge direkte av hovedavtalen og ikke av tilpasningsavtalen.

Arbeidsgiver mener videre at organisasjonenes forslag innebærer et avvik fra det som er fastsatt i hovedavtalen § 42 nr. 4, ved at det i praksis legges opp til at den alminnelige arbeidstid forkortes, når det utføres tillitsvalgtarbeid utenom ordinær arbeidstid. Dette vil innebære at tillitsvalgte både får full lønn og ekstra godtgjørelse etter hovedavtalen § 42 nr. 4, samtidig som det gis tjenestefri på tider det ikke utføres tillitsvalgtarbeid.

Arbeidsgivers forslag legger opp til at det skal tas hensyn til tillitsvalgte i turnusordninger, men innenfor rammen av arbeidsforholdet. Dette er i tråd med hovedavtalens formål om at tjenesten i minst mulig grad skal være skadelidende. Arbeidsgiver legger opp til at organisasjonene og arbeidsgiver forplikter seg til å samarbeide om tjenesteplanleggingen og legge inn kjente aktiviteter. På den måten legges det opp til at den tillitsvalgte settes på dagvakter når det foregår møter med hjemmel i hovedavtalens Del 1. I arbeidsgivers forslag ligger det også en henstilling til organisasjonene om å bidra til å gi tillitsvalgte muligheter for å utøve medbestemmelse. Her siktes det i første rekke bruk av vararepresentanter, som nettopp har som formål å bistå og avlaste hovedtillitsvalgte.

Nemndas bemerkninger

Den 19. desember 2022 ble staten, ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD), og hovedsammenslutningene (LO Stat, YS Stat, Unio og Akademikerne) enige om en ny hovedavtale i staten. Hovedavtalen, hvor Digitalisering- og forvaltningsdepartementet (DFD) nå er part på arbeidsgiversiden, gjelder fra 1. januar 2023 til og med 31. desember 2025.

Det fremgår av formålsbestemmelsen i hovedavtalen § 1, at staten og hovedsammenslutningene for de statsansatte har inngått hovedavtalen med det formål å skape et best mulig samarbeidsgrunnlag mellom partene på alle nivåer. Partene i den enkelte virksomhet skal inngå en avtale om medbestemmelse som er tilpasset virksomhetens og de ansattes behov. De sentrale bestemmelser om tilpasningsavtaler (lokal avtale om medbestemmelse) er samlet i hovedavtalen kapittel 2.

Hovedavtalen § 8 fastsetter formål og virkeområde for tilpasningsavtale i den enkelte virksomhet. Partene i den enkelte virksomhet skal inngå avtale om medbestemmelse som er tilpasset virksomhetens og de ansattes behov. Det skal legges vekt på ordninger som gir de ansatte, gjennom deres organisasjoner, muligheter for reell medbestemmelse på de forskjellige nivåer i virksomheten og slik at de får delta så tidlig som praktisk mulig i beslutningsprosesser.

Hovedavtalen åpner for at den enkelte virksomhet kan etablere sin egen medbestemmelsesordning, som kan avvike fra hovedavtalens system. Det vises likevel til hovedavtalen § 8 nr. 2 som bestemmer at avtaler mellom arbeidsgiverdepartementet og hovedsammenslutningene, om spørsmål som går

inn under hovedavtalen Del 1, gjelder foran tilpasningsavtaler. Tilpasningsavtaler skal videre holdes innenfor de rammer som er bestemt i hovedavtalen §§ 4 og 19, jf. § 9.

Hovedavtalen § 9 nr. 2 bokstavene a) til h) lister opp hva en tilpasningsavtale *skal* inneholde. Tilpasningsavtalen skal blant annet:

- a) Omfatte hele virksomheten og inneholde nærmere regler om hvordan man skal tilpasse hovedavtalen Del 1
- b) beskrive hva som skal regnes som virksomheten, samt inndelingen i driftsenheter og arbeidsområder der medbestemmelsen skal utøves, jf. § 3. Ved inndeling i arbeidsområder bør det legges vekt på hva som vil være mest hensiktsmessig for å gjennomføre medbestemmelsen.

Det følger av hovedavtalen § 9 nr. 3 at hvis en av partene krever det, skal tilpasningsavtalen også inneholde:

- a) bestemmelser om informasjonsrutiner, samt frist for utsendelse av saksdokumenter i forkant av møter
- b) regulere hvordan det skal legges til rette for utøvelse av vervet som tillitsvalgt
- c) inneholde bestemmelser om tiltak for felles opplæring, jf. § 1 nr. 12.

Tilpasningsavtalene må reforhandles ved vedtakelse av ny hovedavtale i staten, jf. § 12 første punktum. Partene i tilpasningsavtalen kan foreta justeringer i avtaleperioden, hvis partene blir enige om det.

Twisten er brakt inn for nemnda for avgjørelse i henhold til hovedavtalen § 10. Det følger av hovedavtalen § 10, at dersom partene ikke blir enige om tilpasningsavtalens innhold, avgjøres de spørsmål det er uenighet om av en nemnd, eller av overordnet departement, hvis partene er enige om det. I dette ligger at partene ved å overlate avgjørelsen til nemnda har overlatt partsautonomien til nemnda så langt uenigheten rekker. Twisten om innholdet i ny tilpasningsavtale for politiet er en interessetvist. I motsetning til rettstvister vil det nødvendigvis ikke være en riktig løsning av de tvistepunktene partene har overlatt til nemnda å ta stilling til. Nemnda skal – så langt partene er uenige- fastsette nytt innhold i tilpasningsavtalen.

De overordnede tariffpartene, departementet og hovedsammenslutningene i staten, har fastsatt i hovedavtalen § 8 hva som er formålet med tilpasningsavtale i den enkelte virksomhet. Den lokale avtalen om medbestemmelse (tilpasningsavtalen) skal:

- være tilpasset virksomheten og de ansattes behov
- det skal legges vekt på ordninger som gir de ansatte, gjennom deres organisasjoner, mulighet for reell medbestemmelse på de forskjellige nivåene i virksomheten og slik at de får delta så tidlig som praktisk mulig i beslutningsprosessen.

Formålet med tilpasningsavtalen er førende for nemnda. I denne sammenheng bemerkes at formålet gjelder tilpasningsavtalen som sådan, og ikke bare det som er tvistetema for nemnda.

Nemnda viser til at en betydelig del av de ansatte i politiet arbeider i ulike vakt- og turnusordninger. Det er viktig at det legges til rette for at også turnusarbeidende tillitsvalgte har mulighet til å utøve tillitsvalgtarbeid slik at mulighetene for medbestemmelse blir reelle på de forskjellige nivåene i virksomheten. Nemnda har inntrykk av at dette fungerer greit i de fleste tilfellene. Selv om partene som oftest finner en akseptabel løsning lokalt, opplyser organisasjonene

at de har erfart at det til tider tas lite hensyn til tillitsvalgte som arbeider turnus, og at tillitsvalgte ikke sjelden har måttet gå direkte fra nattevakt til møter hjemmet i hovedavtalen eller gå direkte fra heldagsmøter over på vakt.

Det er av stor betydning at partene anerkjenner viktigheten av medbestemmelse og legger til rette for at denne det kan ivaretas uavhengig av hvilken arbeidstidsordning den tillitsvalgte har. Tillitsvalgte som arbeider turnus, må kunne utøve sine oppgaver i sine ordinære stillinger i kombinasjon med rollen som tillitsvalgt. Ved tjenesteplanlegging og ved planlegging og gjennomføring av møter må det tas særlig hensyn til den samlede belastning for den tillitsvalgte. Hvordan dette best kan gjøres, må avklares på driftsenhetsnivå. Arbeidsgiver må informere tillitsvalgte om kjente aktiviteter som bør planlegges og tas inn i arbeidsplanen. Videre bør tillitsvalgte planlegge egne aktiviteter, slik at praktiske ulemper av å være tillitsvalgt reduseres så langt det er mulig.

Arbeidsgiver og organisasjonene har fremsatt forslag som til dels overlapper hverandre innholdsmessig. Begge parter gir uttrykk for at det er viktig at det gis et klart signal om at det må tas særlig hensyn til tillitsvalgte som arbeider turnus.

Etter rådslaging er nemnda enige om at den aktuelle bestemmelsen i tilpasningsavtalen for politiet bør lyde:

«Det skal tas særlig hensyn til tillitsvalgte som arbeider turnus slik at også disse kan utøve medbestemmelse på vegne av organisasjonens medlemmer. Ved tjenesteplanlegging og ved planlegging og gjennomføring av møter om medbestemmelse skal det tas hensyn til den samlede belastning for den tillitsvalgte. Dette innebærer ingen utvidede rettigheter i forhold til hovedavtalens bestemmelser om lønn og tjenestefri.»

Nemnda har merket seg at både arbeidsgiver og organisasjonene anser at plasseringen av bestemmelsen er av stor betydning. Organisasjonene har argumentert for hvorfor en plassering knyttet til hovedavtalen § 8 ikke er en god løsning, mens arbeidsgiver på sin side har argumentert for hvorfor bestemmelsen ikke kan knyttet til hovedavtalen § 37. Nemnda har vurdert partenes forslag til plassering, begrunnelsene for plasseringen og de innvendinger som er reist mot den annen parts plasseringsforslag.

Nemnda har kommet til at tilpasningsavtalens bestemmelse om at det må tas særlig hensyn til tillitsvalgte som arbeide turnus kan knyttes til hovedavtalen i staten § 35 om partenes gjensidige rettigheter og plikter. Det fremgår av § 35 nr. 5 at arbeidsgiver har ansvaret for at forholdene legges til rette, uansett arbeidstidsordning, også arbeidsmessig, slik at den tillitsvalgte kan utøve sitt verv. Det følger av hovedavtalen 36 nr. 3 at den tillitsvalgte må ta tilbørlig hensyn til at arbeidet i minst mulig utstrekning blir skadelidende. Videre følger av hovedavtalen § 35 nr. 6 at arbeidsgiver og tillitsvalgte skal påse at pliktene etter lov, tariffavtale og reglement blir fulgt. Den omstendighet at tilpasningsavtalens bestemmelse knyttes til hovedavtalen i staten § 35 om partenes gjensidige rettigheter og plikter innebærer ingen utvidede rettigheter i forhold til hovedavtalens bestemmelser om tjenestefri (kapittel 9) og lønn (kapittel 10).

Nemndas avgjørelse

Nemnda skal fastsette tilpasningsavtalen for politiet, og slik at de punkter partene er enige om legges til grunn. Hvilke punkter partene er enige om fremgår av vedlegget til nemndas avgjørelse. Disse punktene fastsettes som tilpasningsavtalen for politiet med tillegg av nemndas bestemmelse knyttet til hovedavtalen i staten § 35 nr. 5.

Nemnda har etter rådslaging truffet følgende enstemmige

avgjørelse:

1. Ny tilpasningsavtale for politiet fastsettes i samsvar med de punkter partene er enige om, jf. vedlegg til nemndas avgjørelse, og slik at det i tillegg fastsettes følgende bestemmelse i tilpasningsavtalen til hovedavtalen i staten § 35 nr. 5:

Det skal tas særlig hensyn til tillitsvalgte som arbeider turnus slik at også disse kan utøve medbestemmelse på vegne av organisasjonens medlemmer. Ved tjenestepanlegging og ved planlegging og gjennomføring av møter om medbestemmelse skal det tas hensyn til den samlede belastning for den tillitsvalgte. Dette innebærer ingen utvidede rettigheter i forhold til hovedavtalens bestemmelser om lønn og tjenestefri.

2. Avtalen gjelder med virkning fra og med 24. januar 2024 til og med 31. desember 2025.

Oslo, 23. januar 2024

Ingeborg Moen Borgerud

Per Erik Ommundsen

Djenan Saldo

Truls Bjørhei

Are Andersen Skjold-Frykholm

Johan Brekke

Geir Johan Solem

Modolf Haraldseid

Kristine Langkaas